

Nobel Ödülü

Muhammet Ali Şahin*

1 Giriş

Nobel Ödülü kazanan kişileri kapsayacak şekilde TidyTuesday web sitesinden “nobel_prize” adlı veri seti çekilmiş olup ödülü kazanan kişilerin doğum tarihi, cinsiyeti, kategorisi, ödül yılı gibi değişkenler bulunmaktadır. Analiz itibarıyla “Nobel Ödülü kazanan kişilerin etkilendiği etmenler nelerdir ?” sorusu üzerinde durulacaktır.

1.1 Çalışmanın Amacı

Veri setinde 1900’den 2016’ya kadar fizik, kimya ve diğer alanlarda alınan Nobel ödüllerinin kayıtları bulunmaktadır. Çalışmanın amacı bu kayıtlara göre Nobel Ödülü kazanan kişilerin ortak özellikleri olacaktır. (Yaş, cinsiyet, ülke ...)

1.2 Literatür

Nobel Ödülünü kazanan kişilerde birçok ortak nokta bulunmaktadır. Bu noktalardan belki de en önemlisi cinsiyet faktörüdür, dört yüzden fazla erkek ödülü kazanırken kadınlarda ise bu rakam sadece dokuz kişidir.(McGrayne (1993)) Diğer taraftan ekonomi kategorisinde ödül alan bilimadamlarının çoğunun gelişmiş ülkelerden olduğu görülmektedir. (Özateşler vd. (1998)) Ödülü kazananların yaş ortalamaları da dikkat çekicidir, Stephan ve Levin (1993)’e göre 1901–1992 döneminde Nobel ödülü kazananlar için yaş ve üretkenlik arasındaki ilişki analiz edildiğinde, kazanan kişiler için genç yaşta daha çok; orta yaşlara doğru azalan; özellikle kimya ve fizikte 50 yaşından sonra aniden düştüğü gözlemlenmiştir. Ülkeler bazında bir inceleme yapıldığında Dünya nüfusunun beşte birini oluşturan Çin’in Nobel kazanmadığı görülmüştür. (Cao (2004)) Farklı bir başlık olarak Nobel Ödülü kazananların çalışmalarını hangi kurumda yaptıklarıdır. (Schlagberger vd. (2016)). Yine ekonomi alanında Chan vd. (2018)’e göre Nobel ödülü almadan önceki genç yaştaki tanınırlıkları ve aldığı ödüller bakımından nasıl benzerlikler bulunduğu da ortak noktalar arasındadır.

---

*19080242, [Github Repo](#)

2 Kaynakça

- Cao, C. (2004). Chinese science and the “Nobel Prize complex”. *Minerva*, 42(2), 151-172.
- Chan, H. F., Mixon, F. G. ve Torgler, B. (2018). Relation of early career performance and recognition to the probability of winning the Nobel Prize in economics. *Scientometrics*, 114(3), 1069-1086.
- McGrayne, S. B. (1993). *Nobel Prize women in science: Their lives, struggles, and momentous discoveries*. Birch Lane Press.
- Özateşler, M., GÖKALP, F. ve BAŞER, S. (1998). Nobel Ekonomi Ödülü Alan Ekonomistler ve Azgelişmiş Ülkeler. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(1), 145-162.
- Schlagberger, E. M., Bornmann, L. ve Bauer, J. (2016). At what institutions did Nobel laureates do their prize-winning work? An analysis of biographical information on Nobel laureates from 1994 to 2014. *Scientometrics*, 109(2), 723-767.
- Stephan, P. ve Levin, S. (1993). Age and the Nobel Prize revisited. *Scientometrics*, 28(3), 387-399.